

CONTRIBUȚII ALE EVREIMII TIMIȘORENE LA BOGĂȚIA MULTICULTURALĂ A ORAȘULUI - PERSONALITĂȚI DE MARCĂ

CONTRIBUTIONS OF TIMIȘOARA'S JEWISH COMMUNITY TO THE MULTICULTURAL RICHNESS OF THE CITY - FAMOUS PERSONALITIES

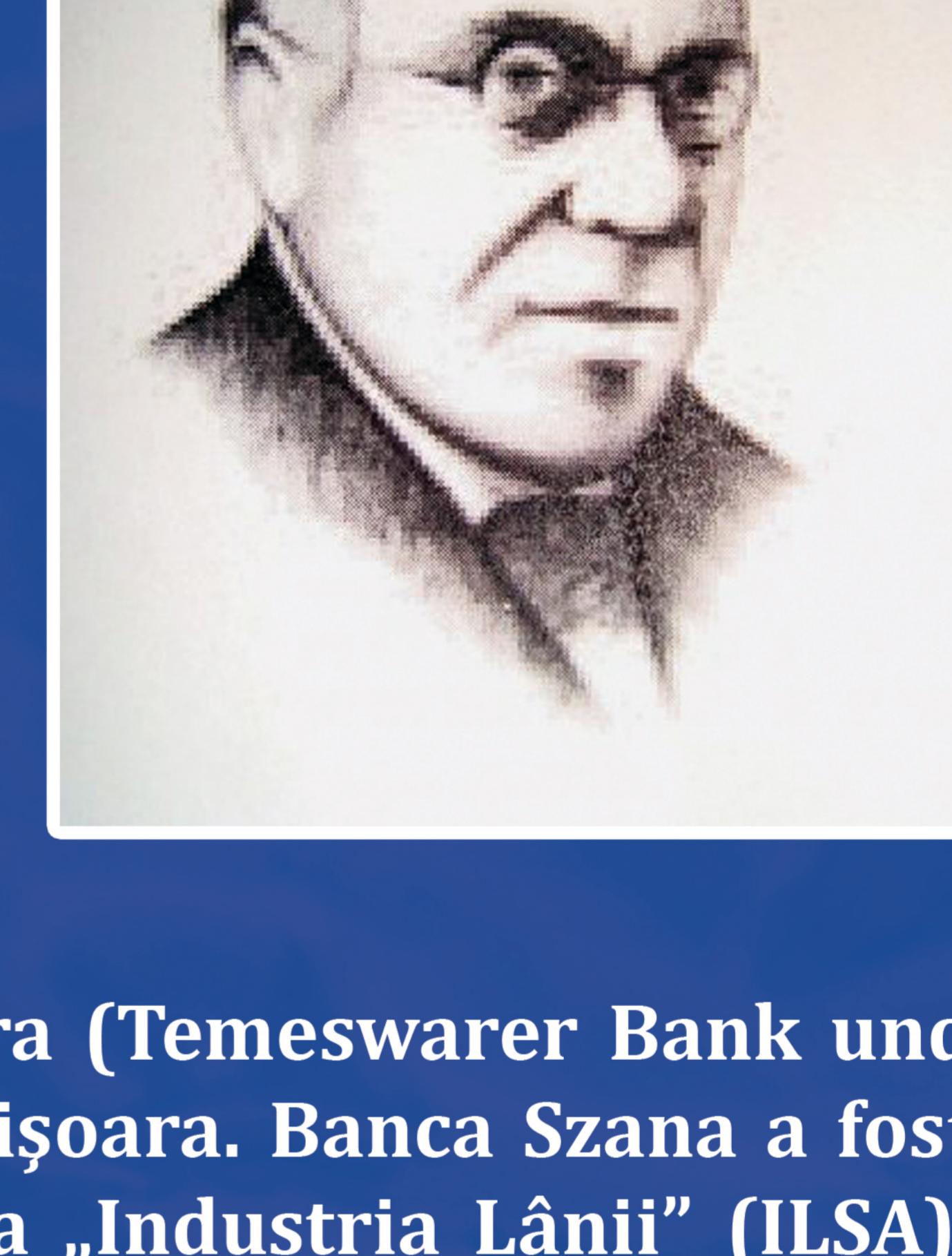
Zsigmond Szana (1870 - 1929)

Timișoara (Cetate) — Casa Bănățeană.

Zsigmond Szana (numele de familie fiind maghiarizat din Silberstein), a fost unul din cei mai proeminenți bancheri, industriali și filantropi nu numai din Timișoara, ci și din Ungaria de Sud. Prima sa investiție a fost Prima Fabrică de Chibrituri, înființată în cartierul Iosefin de către Károly Steiner jr. în 1883 și, după ce Szana a preluat conducerea, a devenit cea mai mare fabrică de chibrituri din Ungaria.

Zsigmond Szana, (his surname is the Magyarized version of the name Silberstein), was one of the most prominent bankers, industrialists and philanthropists, not only of Timisoara, but of Southern Hungary as well. His first investment was the First Match Factory, established in the Iosefin neighborhood by Károly Steiner jr. in 1883. After Szana took over, it became the largest match factory in Hungary.

În 1906 a fondat Societatea Anonimă Bancară și Comercială Timișoara (Temeswarer Bank und Handels AG), cunoscută ca Banca Timișoara sau Banca Szana din Timișoara. Banca Szana a fost implicată în dezvoltarea industriei locale, controlând întreprinderi ca „Industria Lânii” (ILSA), Fabrica de Ciocolată „Kandia”, uzinele „Lumina” și „Dura SA” (viitorul „Electrobanat”), Fabrica de Bere, Moara „Bega” și altele. În primele decenii ale secolului al XX-lea era considerată cea mai importantă instituție financiară din Ungaria de Sud, iar după Marea Unire din 1918, din Transilvania și Banat. Palatul Szana, sediul băncii, este o construcție în stil eclectic, cu elemente Secession și unele detalii care anunță stilul Art Deco. De la data construirii și până în prezent, clădirea a adăpostit sediile mai multor instituții.

In 1906 he founded Temeswarer Bank und Handels AG, known as Timișoara Bank or Szana Bank of Timișoara. Szana Bank was involved in the development of the local industry, controlling enterprises such as "Wool Industry" (ILSA), "Kandia" Chocolate Factory, "Lumina" and "Dura SA" factories (known afterwards as "Electrobanat"), the Beer Factory, the "Bega" Mill and others. In the first decades of the 20th century it was considered the most important financial institution in Southern Hungary, and after the 1918 Unification of Romania, in Transylvania and Banat. Szana Palace, the bank's headquarters, was built in an eclectic style, with Secession elements and some details foreshadowing the Art Deco style. From the date of its construction until now, the building has housed the headquarters of several institutions.

În 1908, Szana a fost ales președinte Asociației Industriașilor din Banat. A fost numit consul onorific al Marii Britanii la Timișoara. În anii 1913-1914 Szana a condus sucursala din Viena a Băncii Anglo-Maghiare, iar în 1920 sucursala Gea SA din Budapesta. Figura lui Zsigmond Szana a servit drept model pentru Livius, personaj din romanul Călărețul roșu (Der Rote Reiter) al scriitorului german Franz Xaver Kappus.

In 1908, Szana was elected president of the Banat Industrialists Association. He was named honorary consul of the United Kingdom in Timisoara. Between the years 1913-1914, Szana led the Viennese branch of the Anglo-Hungarian Bank, and in 1920 the Gea SA branch in Budapest. The figure of Zsigmond Szana served as a model for Livius, a character in the novel The Red Rider (Der Rote Reiter) by the German writer Franz Xaver Kappus.

